

čj. 47379/2021-UVCR

Zápis z jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 22. listopadu 2021

Jednání se uskutečnilo v pondělí 22. listopadu 2021 od 10:00 do 14:00 hod v hybridní formě.

Přítomné členky a přítomní členové:

Občanské členky a členové: Albert Gwendolyn, Čáp Petr, Čermák Vladimír, Gronzíková Alena, Guži Zdeněk, Husák Jan, Kaleja Martin, Sigmund Heráková Alica, Ščuka Tomáš

Ostatní členky a členové: Barbořík Michal, Beňák David, Bílková Marie, Černý Michal, Franěk Michal, Horváthová Jana, Jentschke Stöcklová Zuzana, Kalašnikov Jiří, Kottnauerová Stanislava, Navrátil Jiří, Strouhal Václav, Šimůnková Monika, Škarka Daniel, Válková Helena, Vzietek Jiří

Hosté: Blažek Martin, Červenka David, Dragoun Radim, Hanych Monika, Horský Dalibor, Kníže Jaromír, Křeček Stanislav, Kubík Tomáš, Matějka Ondřej, Růžička Čeněk, Smlsal Jiří, Urban Jan

Zahájení

Helena Válková, zmocněnkyně vlády pro lidská práva a místopředsedkyně Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“), zahájila třetí zasedání Rady v roce 2021 a přivítala přítomné členky a členy (dále jen „členové“).

Místopředsedkyně Rady Helena Válková provedla kontrolu usnášeníschopnosti Rady. Ke dni zasedání měla Rada celkem 29 členů. Pro dosažení kvora pro usnášeníschopnost byla nutná přítomnost minimálně 15 členů. Vzhledem k tomu, že na začátku jednání bylo přítomno celkem 22 členů (nebo jejich zástupců s hlasovacím právem), byla potvrzena usnášeníschopnost Rady.

Místopředsedkyně Rady představila program jednání, jehož návrh byl, spolu s podklady k jednání, členům Rady zaslán, v souladu s Jednacím řádem Rady, před jednáním, a vyzvala přítomné členy k hlasování o navrženému programu.

Návrh programu jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 30. června 2021

1. Kontrola plnění úkolů
2. Finální výstupy šetření úmrtí Stanislava Tomáše
3. Další postup v procesu zřízení funkce zmocněnce vlády pro záležitosti romské menšiny
4. Implementace rozhodnutí Evropského výboru pro sociální práva ve věci *ERTF proti ČR*
5. Informace týkající se procesu odškodnění obětí nezákonných sterilizací
6. Aktualizace rámcových vzdělávacích programů
7. Budoucnost Odboru pro sociální začleňování (Agentury) po ukončení financování z fondů ESIF
8. Činnost a výstupy výborů a pracovních skupin Rady
9. Téma personálního zabezpečení činnosti Kanceláře
10. Informace o očkovací kampani
11. Různé

Hlasování o návrhu programu jednání

PRO	Zdržel se	PROTI
22	0	0

Program jednání byl jednomyslně přijat.

Bod 1. Kontrola plnění úkolů

Tajemník Rady Martin Kocanda informoval o kontrole plnění následujících úkolů:

A) Usnesení č. 8/2020 Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

II. žádá předsedu Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, aby v rámci přípravy státního rozpočtu či jeho projednávání, požadoval navýšení rozpočtu kapitoly Ústavu pro studium totalitních režimů o 400.000 Kč, a to tak, aby bylo zajištěno kontinuální financování analýzy majetkových poměrů českých Romů a Sintů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku v období let 1938 – 1945;

Kontrola plnění úkolu je vyhodnocena prostřednictvím zástupců ÚSTR v bodu č. 10 programu – *Různé*.

III. žádá předsedkyni Výboru pro práva dítěte, aby do 31. prosince 2020 informovala Radu o postupu v plnění usnesení č. 4/2020 ze dne 3. února 2020;

Předsedkyně Výboru pro práva dítěte požádala o změnu v této věci. Z důvodu pandemie Covid je totiž úkol v tuto chvíli nesplnitelný. Tajemník navrhl, aby byl tento úkol vypuštěn z kontroly plnění.

IV. doporučuje Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, aby v rámci spolupráce s Muzeem romské kultury a Výborem pro vzdělávání Romů bylo výsledkem jejich spolupráce vytvoření a podpora:

Na žádost MRK a Výboru pro vzdělávání Romů byl tento bod usnesení z důvodu nedostatečného plnění opětovně zařazen na jednání Rady. Kontrola plnění úkolu je obsahem bodu č. 6 programu - *Aktualizace rámcových vzdělávacích programů*.

B) Usnesení č. 7/2021 Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

II. RVZRM vyzývá všechny odpovědné instituce a orgány, zejména PČR, GIBS, Veřejný ochránce práv, aby ze svých pozic a v rámci svých kompetencí učinili maximum pro řádné prošetření okolností úmrtí pana Stanislava Tomáše, předcházejícího zákroku PČR a všech souvisejících kroků.

III. RVZRM žádá orgány uvedené v bodu II. včetně ministra vnitra o průběžné, transparentní a objektivní informování veřejnosti o průběhu prošetřování těchto událostí.

Kontrola plnění úkolu je obsahem bodu č. 2 programu - *Finální výstupy šetření úmrtí Stanislava Tomáše*.

Místopředsedkyně Rady zahájila hlasování o návrhu usnesení.

Návrh usnesení č. 8/2021
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 22. listopadu 2021 k bodu jednání č. 1

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

bere na vědomí informaci o plnění úkolů uložených Radou vlády pro záležitosti romské menšiny a konstatuje, že úkoly byly splněny.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
20	2	0

Usnesení bylo přijato.

Bod 2. Finální výstupy šetření úmrtí Stanislava Tomáše

Místopředsedkyně Rady zdůraznila, že by bylo vhodné v dané věci odstranit určité pochybnosti podáním vysvětlení a závěrů šetření jednotlivých orgánů. Vyzvala zástupce Policie ČR a GIBS k prezentaci výstupů jejich šetření.

Ředitel krajského ředitelství PČR Ústeckého kraje Jaromír Kníže ujistil přítomné, že věnuje celé záležitosti maximální pozornost. Seznámil členy se závěry šetření, které bylo ukončeno 16. 11. včetně detailní rekapitulace časového sledu celé situace. Podle šetření probíhal zákrok s použitím donucovacích prostředků příslušníků PČR zcela standardně a byl vyhodnocen jako přiměřený a zákonný. Dále seznámil Radu s výsledky revizního znaleckého posudku - soudní pitvy, který potvrdil, že příčinou smrti p. Tomáše bylo selhání srdce při intoxikaci pervitinem. V teoretické rovině by ke smrti nedošlo, kdyby zemřelý neužíval pervitin. K závažnému poškození buněk srdeční svaloviny, ve smyslu jejich odúmrtí, došlo ještě před příjezdem zasahující hlídky PČR. Znalci jednoznačně vyloučili souvislost mezi úmrtím a policejním zákrokem.

Ředitel Generální inspekce bezpečnostních sborů Radim Dragoun uvedl, že se s prezentovanými závěry šetření krajského ředitelství PČR Ústeckého kraje GIBS zcela ztotožňuje a považuje je za precizní. Závěrem šetření GIBS, které probíhalo v mezích zákona o GIBS, je vyloučení souvislosti mezi úmrtím a jednáním zasahujících policistů.

Místopředsedkyně Rady poděkovala za detailní informování o celém případě. Poté otevřela rozpravu.

Někteří členové adresovali zástupcům Policie ČR další dotazy k okolnostem zákroku (příjezd záchranné služby, rekonstrukce zásahu apod.). Dotazy byly zodpovězeny.

Monika Šimůnková se přihlásila k podání informace o stále probíhajícím šetření v rámci zákona o veřejném ochránci práv, které zahájila z vlastní iniciativy. V souhrnné zprávě o šetření konstatuje, že předběžný závěr jejího šetření konstatuje pochybení zasahujících policistů a také dozorujícího orgánu, který prováděl vnitřní šetření. Zároveň konstatovala, že její dosavadní závěry nevycházejí z výsledku soudní pitvy.

Bod 3. Další postup v procesu zřízení funkce zmocněnce vlády pro záležitosti romské menšiny

Místopředsedkyně Rady seznámila členy s pravděpodobným vývojem v této věci po nástupu nové vlády. Následně vyzvala tajemníka Rady o přednesení stanoviska RomoNetu k nominaci občanských členů Rady, které zaslal jeho ředitel Michal Miko.

Tajemník Rady prezentoval stanovisko romské občanské společnosti sdružené pod organizací RomoNet, které uvádí, že ve volbě nominanta na připravovanou funkci zmocněnce pro záležitosti romské menšiny byl jednohlasně zvolen Mgr. Jan Husák. Stanovisko obsahuje také žádost o projednání této nominace na jednání Rady. Jedná se o oficiální podnět k hlasování a přijetí příslušného usnesení.

Místopředsedkyně Rady otevřela rozpravu.

Jan Husák ve své řeči zmínil, že nominace byla provedena aniž by ji sám inicioval, ale akceptuje ji s tím, že bude záležet na detailních podmínkách a okolnostech zřízení dané funkce.

Několik občanských členů podpořilo nominaci pana Husáka a vyzdvihlo jeho kompetence k výkonu funkce.

Místopředsedkyně Rady uzavřela rozpravu.

Místopředsedkyně Rady zahájila hlasování o návrhu usnesení.

Návrh usnesení č. 9/2021
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 22. listopadu 2021 k bodu jednání č. 3

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

se obrací na novou vládu ČR, aby v souladu se schválenou Strategii rovnosti, začlenění a participace Romů 2021-2030 na nově zřizovanou pozici zmocněnce vlády pro záležitosti romské menšiny jmenovala jí nominovaného pana Mgr. Jana Husáka.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
18	4	0

Usnesení bylo přijato.

Bod 4. Implementace rozhodnutí Evropského výboru pro sociální práva ve věci *ERTF proti ČR*

Zástupkyně vládního zmocněnce pro zastupování ČR před ESLP Monika Hanych podala informaci v dané věci o implementaci rozhodnutí ERTF proti ČR. Rozhodnutí bylo vydáno v roce 2016. Česká republika musí periodicky informovat Evropský výbor pro sociální práva o tom, jak je rozhodnutí naplňováno. Rozhodnutí se týká konkrétně dvou porušení. V jednom případě se jedná o nedostatečný přístup ke zdravotní péči Romů a romských komunit. Rozhodnutí poukazuje na aspekt ochrany zdraví. Druhé porušení se týkalo bydlení Romů a jeho sociálních podmínek, které výbor shledal jako nevyhovující a nedůstojné (nucené vystěhování). Aktuálně kancelář zmocněnce sbírá v dané věci dokumenty. Paní Hanych uvedla, že k určitému pokroku došlo. To potvrzuje i rozsáhlý výzkum, který mapoval problematiku nuceného vystěhování Romů (za spolupráce Odboru pro sociální začleňování – Agentury a jiných orgánů). Závěrem členům sdělila, že může poskytnout písemné materiály pro detailnější seznámení s implementací rozhodnutí.

Bod 5. Informace týkající se procesu odškodnění obětí nezákonných sterilizací

Místopředsedkyně Rady poděkovala ministerstvu zdravotnictví za vytvoření transparentního návodu, jak postupovat při podávání žádostí o odškodnění a v navazujícím řízení o nich. Dále upozornila na nutnost řádné přípravy podávání žádostí od 1. ledna 2022. Poté předala slovo zástupkyni ministerstva zdravotnictví.

Stanislava Kottbauerová vylíčila Radě detaily postupu podávání žádostí poškozených žen o odškodnění.

Místopředsedkyně Rady otevřela rozpravu.

Diskuze se týkala hlavně podoby terénní práce a možnosti podpory v podávání žádostí poškozeným ženám. Dále se objevily věcné podněty ke složení odborné komise, ve které by měli zasednout kromě odborných lékařů také právníci se zaměřením na lidská práva a zdravotnictví či sociální pracovníci a zástupci Romů. David Beňák uvedl, že Odbor sociálního začleňování chystá informační kampaň, která by se měla rozběhnout již během prosince.

Bod 6. Aktualizace rámcových vzdělávacích programů

Úvodem tohoto bodu místopředsedkyně Rady prohlásila, že v této záležitosti bohužel nenastal žádný znatelný posun a úkol proto eviduje jako nesplněný. Konstatuje, že veškeré vynaložené úsilí Rady končí prozatím nezdarem. Dále upozornila, že MRK a Výbor pro vzdělávání Romů, že se jedná o problém, jehož řešení může být úspěšné pouze pokud bude koordinované.

Ředitelka Muzea romské kultury Jana Horváthová apelovala na Radu, aby veškeré snahy o změnu situace získaly vládní podporu. Jedná se totiž o snahu, kterou prezentují již řadu let bez jakéhokoliv úspěchu. Naopak došlo k pozapomenutí posuzovatelského statusu MRK pro učebnice, které vyžadují doložku MŠMT. V tomto roce přišel MRK pouze jeden posudek. MRK očekává pružnější spolupráci.

Místopředsedkyně Rady otevřela rozpravu.

Zástupce MŠMT Michal Černý prezentoval vzniklou nežádoucí situaci jako velké nedorozumění. MŠMT nemohlo na požadavky Rady ohledně aktualizace RVP reagovat, protože revize RVP nejsou v takové fázi, jak bylo před dvěma lety předpokládáno a celý proces je proto značně pozdržen. Připomínky k jakémukoliv předmětu nejsou v tuto chvíli na programu jednání (tak daleko ještě celý proces revize RVP nedošel). Diskuze nad vyučovaným obsahem předmětů a činnost pracovních skupin či expertního panelu v kontextu jednotlivých dílčích revizí jsou plánována na únor roku 2022. MŠMT eviduje požadavky Rady a bere je zcela vážně. Proces nyní ovšem probíhá ve velmi obecné rovině. Pan Černý dále ujistil členy

Rady, že bude rád, když Rada jmenuje do expertního panelu revize RVP svého stálého zástupce, který bude na procesu spolupracovat.

Martin Kaleja reagoval na argumenty zástupce MŠMT s tím, že je nelze přijmout. Odkazoval na předešlá jednání Rady během posledních dvou let, ze kterých jasně a opakovaně vyšlo najevo, že tato věc byla řešena již několikrát a zástupci MŠMT přislíbili konkrétní kroky a výstupy.

Místopředsedkyně Rady uzavřela rozpravu.

Místopředsedkyně Rady zahájila hlasování o návrhu usnesení.

Návrh usnesení č. 10/2021
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 22. listopadu 2021 k bodu jednání č. 6

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

se obrací na Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR

I. se žádostí, aby do příštího zasedání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny předložilo konkrétní harmonogram požadovaných změn nového rámcového programu;

II. přizvalo co nejdříve do Expertního panelu k revizi RVP zástupce občanské části Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a zástupce Muzea romské kultury.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
21	1	0

Usnesení bylo přijato.

Bod 7. Budoucnost Odboru pro sociální začleňování (Agentury) po ukončení financování z fondů ESIF

Ředitel Odboru pro sociální začleňování podal informaci o aktuálním stavu a výhledu fungování Agentury. Nejprve uvedl, že žádost na financování ze státního rozpočtu ve výši 60 mil. Kč. byla ministerstvem financí zamítnuta. Tím vzniká nejistá budoucnost Agentury. V současné době Agentura realizuje čtyři projekty. Dva z nich mají zajištěné financování do roku 2023. Pokud se situace nezmění, nebude od května 2022 Agentura schopna pokrýt projekt inkluzivního vzdělávání. Poslední projekt systémového začleňování by měl být v budoucnu pokryt financováním OPZ+ v částce cca 30 mil. Kč ročně. Čerpání je možné až od roku 2023, do té doby ho pokrývá OPZ (vyřešení financování v mezidobí je nyní v jednání). Z jeho slov vyplynulo, že prioritou a hlavním cílem budoucího fungování Agentury by mělo být financování ze státního rozpočtu.

Místopředsedkyně Rady poprosila ředitele Beňáka, aby Radu informoval o všech důležitých aspektech otázky financování Agentury. V případě nutnosti by mohla Rada operativně stabilní řešení financování Agentury podpořit.

Bod 8. Činnost a výstupy výborů a pracovních skupin Rady

Předsedové výborů a pracovních skupin podali informaci o činnostech a aktuální agendě pracovních orgánů Rady.

Bod 9. Téma personálního zabezpečení činnosti Kanceláře

Vedoucí Kanceláře RVZRM Martin Kocanda seznámil členy Rady s aktuálním stavem Kanceláře. V současné době má oddělení sedm tabulkových míst. Kateřina Krejčová opouští k 30. listopadu tohoto roku Kancelář. V současné době je na její pozici vyhlášeno výběrové řízení. Tadeáš Mertlík se přesouvá z Kanceláře do Sekretariátu RVNM. Na uvolněnou pozici již proběhlo výběrové řízení, které bude obsazeno pravděpodobně na začátku příštího roku. Současný počet míst a model jejich rozložení není vzhledem k výkonu náročné agendy adekvátní, proto bylo požádáno o navýšení počtu míst.

Bod 10. Informace o očkovací kampani

Stanislava Kottbauerová sdělila, že by stále největší úlohu měly hrát očkovací týmy. Práce v terénu by měla probíhat za úzké spolupráce s kraji a obcemi. Pro kompletní informovanost zmínila možnost kontaktování jednotlivých krajů v případě potřeby vyslání očkovacích týmů do vybraných lokalit.

Bod 11. Různé

Zástupci Ústavu pro studium totalitních režimů prezentovali předběžné výsledky dosavadního zkoumání ke kompenzacím majetku Romů, o který v důsledku Holocaustu romské rodiny přišly. Požadované navýšení rozpočtu kapitoly Ústavu pro studium totalitních režimů o 400.000 Kč nenastalo, proto je studie spolufinancována z externích zdrojů. Studie byla zpožděna kvůli Covid pandemii a znemožnění přístupu do archivů. Dokončení studie je plánované v příštím roce. Výsledkem studie nebude přesný výpočet rozsahu romského majetku, ale bude možné prezentovat solidní obraz majetkových poměrů Romů a rozsahu majetku, který byl v důsledku okupace odcizen, resp. zabrán. Zkoumání se prozatím soustředilo na tři výzkumné oblasti: 1) majetek zabavený vězňům koncentračního tábora v Letech u Písku, 2) veřejné dražby majetku Romů, kteří byli transportováni do koncentračních táborů, 3) poválečné snahy o navrácení majetku a vyšetřování pachatelů. Hlavním dosavadním zjištěním výzkumu je, že existují důkazy o evidenci romského majetku.

Závěr jednání

Místopředseda Rady Zděnek Guži poté poděkoval všem zúčastněným za účast na jednání Rady. Další jednání by se mělo konat v únoru, popř. v březnu 2022.

V Praze dne 14. 12. 2021

Zpracoval: PhDr. Martin Kocanda, Ph.D.

tajemník Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

prof. JUDr. Helena Válková, CSc., v.r.
místopředsedkyně Rady vlády pro záležitosti romské menšiny